

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201719573

Zaaknummer: Z/26/145600

Portefeuillehouder(s): P.J.H. Pennekamp

Voor vragen

Naam: Juliet Nicolai

Telefoon:

E-mail: j.nicolai@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Evaluatie Schone Stroom PMD najaar 2025 Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving

Van 4 november tot en met 11 december 2025 is in Westervoort het project Schone Stroom PMD (verpakkingen van plastic, metaal (blik) en drankpakken) uitgevoerd. Dit project was gericht op het verbeteren van de kwaliteit van het PMD. Deze kennisgeving informeert over de aanleiding en resultaten. In de bijlage vindt u de evaluatie van Circulus.

Per 1 januari 2026 zijn de afspraken tussen producenten en VNG over de vergoeding voor PMD-inzamelen gewijzigd. Gemeenten worden voortaan op basis van de kwaliteit van het PMD ingedeeld in categorieën met bijbehorende vergoedingen.

De categorieën zijn:

- 0–15% vervuiling: hogere vergoeding;
- 15–25% vervuiling: vergelijkbare vergoeding als nu
- Meer dan 25% vervuiling: lagere vergoeding (circa €22.000,- minder).

De huidige geraamde vergoeding voor PMD in de begroting 2026 bedraagt €107.000,-. Uit eerdere metingen blijkt dat Westervoort een PMD-zuiverheid van circa 69% heeft, wat onder de nieuwe afspraken leidt tot een lagere vergoeding. Nieuwe metingen vanaf 2026 kunnen dit nog wijzigen. Daarnaast worden extra kosten verwacht voor kwaliteitsmetingen en opschonen van het PMD (circa €10.000,- per jaar). Sturing op kwaliteit is daarom belangrijk, zowel voor recycling als behoud van een goede PMD-vergoeding.

Relevant beleidskader

In Europa en Nederland geldt het principe: 'de vervuiler betaalt'. Producenten, zoals die van eenmalig verpakkingsafval, zijn verantwoordelijk voor hun producten, van ontwerp tot afval. Zij moeten zorgen voor terugname, recycling en milieuvriendelijke verwerking van afgedankte producten en materialen. De kosten worden niet verhaald op inwoners via de afvalstoffenheffing maar via de productprijs; deze regeling heet de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV).

Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor de gescheiden inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Zij bepalen zelf hun afvalbeleid en maken daarbij keuzes tussen service, kosten en milieu. Hierbij houden zij rekening met het Circulair Materialenplan, de landelijke

“Van Afval Naar Grondstof (VANG) doelstellingen en het programma “Nederland Circulair in 2050” van de Rijksoverheid.

Op lokaal niveau vormt het Grondstoffenbeleidsplan van Westervoort het beleidskader voor afvalscheiding, kwaliteit van afvalstromen en vermindering van restafval.

Binnen deze context is het project Schone Stromen uitgevoerd.

Inhoud van de mededeling

Het structureel controleren op vervuiling van de inhoud van zakken aangeboden PMD gedurende de inzamelrondes is bestaand beleid en wordt sinds jaren toegepast.

Het project Schone Stromen verschilt met de reguliere controles in de intensiteit waarmee de drie controlerondes gedurende een korte periode zijn uitgevoerd. Een communicatie-campagne maakte onderdeel uit van het project. Het project wordt door Circulus in bijna al haar deelnemende gemeenten uitgevoerd. Het project is deels gefinancierd vanuit Verpact, de organisatie die producenten vertegenwoordigt, (€ 8.000, -) en Circulus (€ 9.500, -). Totale kosten voor de gemeente bedroegen € 5.000, -. Deze zijn gefinancierd uit de begroting 2025.

Doel van het Project Schone Stromen is dat het PMD van voldoende kwaliteit is, zodat de gemeente in de hoogste categorie voor de vergoeding valt. Door het aandeel stoorstoffen terug te brengen tot minder dan 15% recycleren we meer PMD en nemen de verwerkingskosten af.

Schone Stromen kent drie verschillende fases.

1. Communicatie, de landelijke campagne van Verpact én een campagne van Circulus;
2. Intensievere controles, afvalcoaches gaan drie keer in drie verschillende wijken inspecteren en met inwoners in gesprek. Door middel van een sticker “helaas dit is niet goed” informeren ze bewoners over de kwaliteit van de PMD zak. Aan inwoners werd gevraagd de afgekeurde zakken weer binnen te halen en bij de volgende inzamelronde beter te scheiden.
3. Monitoring, door metingen uit te voeren krijgen we inzicht in de PMD-kwaliteit per gebied/route.

De gemeente haalde de achtergebleven afgekeurde zakken binnen een aantal dagen alsnog op, om vervuiling van de openbare ruimte te voorkomen.

Conclusies en aanbevelingen

Uit de evaluatie van Circulus en de gemeente blijkt dat intensievere PMD-controles aantoonbaar leiden tot betere PMD-kwaliteit. De belangrijkste bevindingen zijn:

- De metingen laten niet zien dat de PMD-kwaliteit gedurende het project is verbeterd. De PMD-kwaliteit tijdens de 0-meting was 78,2%. Met een gemiddelde eindmeting van 72,9%, valt Westervoort in de derde categorie voor de vergoeding; de vergoeding kan na metingen in 2026 nog wijzigen. Kanttekening hierbij is dat de 0-meting is uitgevoerd in slechts één wijk/inzamelroute. Daarnaast zijn de samenstellingsanalyses momentopnamen. Stevige conclusies zijn moeilijk te trekken al is het totale eindbeeld positief.
- Het percentage afkeur wisselt per wijk. Met de bruikbare data kunnen we gericht vervolgacties doen.
- De intensievere controles leiden per route en per ronde tot een daling van het percentage afgekeurde PMD-zakken.
- 74% van de inwoners haalt een afgekeurde PMD-zak terug; dit verschilt sterk per wijk of gebied.

- Extra aandacht en controle verbeteren de kwaliteit van het PMD. Daarom blijven we bewoners actief informeren over het belang en de waarde van goed gescheiden PMD. Door vervolgacties en gerichte communicatie streven we naar blijvend goede kwaliteit. Circulus zet daarom in op voortzetting en samenwerking met het PMD-optimalisatie team van Verpact/VNG in 2026. Samen met Circulus maken we hiervoor een regio breed gedragen aanpak.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Eindevaluatie Schone Stroom Westervoort